ENVISION2050

Viżjoni Malta 2050

Sommarju Eżekuttiv

13.05.25

Introduzzjoni mill-Prim Ministru

Il-Viżjoni għal Malta 2050 hija stedina biex naħsbu b'mod kuraġġuż dwar il-futur ta' pajjiżna — biex inħarsu 'l quddiem b'għan wieħed, b'ċarezza u b'ambizzjoni. Hija inizjattiva nazzjonali li ttejjeb il-kwalità tal-ħajja għal kulħadd, issaħħaħ is-sisien ekonomiċi u soċjali tagħna, u tiżgura li l-ġenerazzjonijiet futuri jirtu pajjiż reżiljenti, dinamiku u mimli opportunitajiet.

Qed inniedu dan il-proċess ta' konsultazzjoni pubblika għax nemmnu li l-ippjanar m'għandux ikun biss għall-perjodu ta' leġiżlatura waħda, iżda għall-ġenerazzjoni li jmiss. F'dinja li qed tinbidel b'pass mgħaġġel, li wieħed jaħseb fit-tul m'għadux lussu — huwa kruċjali. Il-bidla fil-klima, il-bidliet demografiċi, it-trasformazzjoni diġitali, il-kompetizzjoni globali, u l-inċertezza ġeopolitika, kollha jeħtieġu tweġiba proattiva u b'ħarsa lejn il-futur. Il-Viżjoni għal Malta 2050 hija t-tweġiba tagħna għal din is-sejħa.

Dan il-proċess mhux se jieħu post l-istrateġiji importanti li diġà qegħdin fis-seħħ f'setturi differenti. Pjuttost, se jiġborhom flimkien taħt direzzjoni nazzjonali komuni. Irridu niddeterminaw il-qagħda sħiħa u b'mod ħolistiku — dik li żżewweġ flimkien l-iżvilupp ekonomiku mas-sejħa għall-ġid soċjali, is-sostenibbiltà ambjentali u l-governanza tajba. Huwa dwar il-bini ta' futur aktar koerenti, fejn il-progress f'qasam partikolari jkun ikkumplimentat permezz ta' dak li jseħħ f'qasam ieħor.

Il-qafas tal-Viżjoni għal Malta 2050 jirrifletti dak li smajna s'issa mingħand l-esperti, il-partijiet interessati, u ċ-ċittadini — imma rridu nisimgħu aktar. Il-konsultazzjoni li qed inniedu llum hija sejħa miftuħa għal kulħadd: individwi, komunitajiet, negozji, imsieħba soċjali, u s-soċjetà ċivili. L-ideat, l-esperjenzi u l-aspirazzjonijiet tagħkom huma ta' importanza kbira għalina.

Se nistabbilixxu wkoll miri ċari, b'enfasi speċjali fuq is-sena 2035. Dawn il-miri interim se jgħinuna nkejlu l-progress u nżommu l-momentum hekk kif nimxu 'l quddiem. Iżda dan mhuwiex biss dwar il-miri — huwa dwar il-valuri, l-għażliet u l-azzjoni kollettiva. Huwa dwar ħolqien ta' Malta li taħdem aħjar għal kulħadd, speċjalment għaż-żgħażagħ tagħna, li se jgħixu bl-effetti tad-deċiżjonijiet li nieħdu llum.

Inħeġġiġkom tkunu parti minn dan il-vjaġġ. Involvu ruħkom fil-proċess. Sfidawna. Ispirawna. Għinuna nimmaġinaw Malta kif tixtiequ tarawha fl-2050 — u kif nistgħu naslu hemm flimkien.

Il-futur ma jiġrix waħdu iżda jinbena, jitfassal, u jinkiseb. Ejjew niżguraw li jkun wieħed tajjeb.

Robert Abela
Prim Ministru ta' Malta

Introduzzjoni mill-Ministru għall-Ekonomija, l-Intrapriża u l-Proġetti Strateġiċi

Il-Viżjoni għal Malta 2050 hija impenn biex naħsbu fit-tul — biex nippjanaw għall-futur ta' pajjiżna b'ċarezza, b'ambizzjoni u b'sens ta' responsabbiltà. Dan jirrifletti mod ġdid kif nagħmlu l-affarijiet: wieħed li jħares lil hinn mill-qligħ fuq żmien qasir u miċ-ċikli politiċi, u minflok joffri stabbiltà u trankwillità liċ-ċittadini u n-negozji tagħna.

Fid-dinja tal-lum, il-progress ma jistax jitkejjel bil-Prodott Domestiku Gross (PDG) biss. Huwa għalhekk li din il-viżjoni tintroduċi kultura ġdida — waħda li twessa' l-mod kif niddefinixxu s-suċċess bħala pajjiż. Qegħdin nagħtu aktar valur lis-saħħa u l-benesseri, l-edukazzjoni, is-sostenibbiltà, l-innovazzjoni, l-inklużjoni, u l-kwalità tal-ħajja. Dawn huma r-riżultati li tassew jimpurtahom minnhom in-nies, u għalhekk għandhom jiggwidaw l-għażliet li nieħdu flimkien.

Il-Viżjoni għal Malta 2050 mhijiex sostitut għall-istrateġiji settorjali; pjuttost, tgħaqqadhom taħt qafas nazzjonali wieħed b'mod koerenti u b'ħarsa lejn il-futur. Din tgħaqqad flimkien l-ambizzjonijiet ekonomiċi, soċjali u ambjentali tagħna, u toħloq spazju għal ħsieb fit-tul, kemm fi ħdan il-Gvern, kif ukoll fis-soċjetà.

Dan l-eżerċizzju ġie mfassal permezz ta' djalogu ma' esperti, partijiet interessati, żgħażagħ, u l-vuċijiet tal-komunità. Issa li qed inniedu l-fażi ta' konsultazzjoni pubblika, qed nifirxu aktar din il-konverżazzjoni. Irridu nisimgħu mingħandkom — l-esperjenzi, l-ideat, it-tħassib u t-tamiet tagħkom.

Il-miri interim għall-2035 se jgħinuna nibqgħu fit-triq it-tajba filwaqt li nissorveljaw il-progress. Dan il-proċess huwa aktar minn pjan direzzjonali (roadmap), iżda huwa mentalità ġdida; waħda li tiżgura li Malta tibqa' reżiljenti, kompetittiva u inklussiva fis-snin li ġejjin.

Nistedinkom tkunu parti minn dan il-vjaġġ. Ejjew nibnu Malta li l-ġenerazzjonijiet futuri jkunu kburin jirtu.

Silvio Schembri
Ministru għall-Ekonomija, l-Intrapriża u Proġetti Strateġiċi

Viżjoni Malta 2050
Miri Strateġiċi sal-2035

Sommarju Eżekuttiv

Il-Viżjoni għal Malta 2050 hija pjan strateġiku li jistabbilixxi l-aspirazzjonijiet tal-pajjiż għall-25 sena li ġejjin, ibbażat fuq għan ewlieni: li tiġi assigurata kwalità ta' ħajja sana għal kulħadd. Hija inizjattiva nazzjonali li għandha l-għan li tfassal l-iżvilupp fit-tul ta' Malta permezz ta' direzzjoni ċara u miri li jistgħu jitkejlu fuq medda ta' snin (sal-2035).

L-għan prinċipali ta' din il-Viżjoni huwa li tgħaqqad l-istrateġiji settorjali eżistenti kollha taħt qafas komprensiv wieħed, biex jiġi żgurat allinjament bejn il-politiki, ir-realtajiet tal-lum, u l-isfidi u l-opportunitajiet tal-futur. Il-Viżjoni ssawwar x'tip ta' pajjiż Malta tixtieq tkun sal-2050, u tipprovdi pjan direzzjonali strateġiku biex jiggwida l-iżvilupp nazzjonali f'oqsma ewlenin, bħall-ekonomija, l-ambjent, is-soċjetà, il-governanza u l-infrastruttura.

L-għan tagħha hu li tippromwovi żvilupp sostenibbli, tħeġġeġ l-allinjament tal-istrateġiji nazzjonali mat-tendenzi Ewropej u globali, u fl-aħħar nett, ittejjeb il-kwalità tal-ħajja taċ-ċittadini kollha permezz ta' tkabbir ekonomiku sostenibbli u l-bini ta' reżiljenza għall-futur.

Dan id-dokument huwa taqsira tal-analiżi estensiva li saret, l-involviment tal-partijiet interessati, u l-ippjanar b'ħarsa lejn il-ġejjieni li lkoll sawru din il-Viżjoni. Din it-taqsira tittraduċi preżentazzjoni estensiva f'dokument narrattiv li jistabbilixxi d-direzzjoni għall-iżvilupp sostenibbli fit-tul ta' Malta. Permezz tal-allinjament bejn l-istrateġiji settorjali, it-tendenzi globali u s-sentiment pubbliku, il-Viżjoni tiddefinixxi liem huma l-prijoritajiet strateġiċi u tippermetti lil Malta tinnaviga b'mod proattiv l-isfidi tal-futur.

Il-ħtieġa għall-Viżjoni għal Malta

F'dawn l-aħħar għaxar snin, Malta kisbet progress ekonomiku u soċjali notevoli, u b'hekk stabbiliet bażi soda għall-futur. Aħna u nħarsu 'l quddiem naraw kif tendenzi globali emerġenti — bħall-azzjoni klimatika, l-innovazzjoni teknoloġika, u l-evoluzzjoni demografika — jippreżentaw opportunitajiet eċċitanti għal Malta sabiex din tkompli tiffjorixxi. Bl-għan tal-Unjoni Ewropea li tilħaq in-newtralità klimatika sal-2050, dan hu l-mument ideali biex infasslu viżjoni ċara u ambizzjuża fit-tul, li tiżgura l-pożizzjoni ta' Malta bħala nazzjon reżiljenti, kompetittiv u sostenibbli.

Għalkemm hemm bosta strateġiji speċifiċi għal setturi partikolari li diġà huma fis-seħħ, il-Gvern xorta ħass il-bżonn ta' qafas ġenerali li jiġbor kollox flimkien.

Il-Viżjoni għal Malta 2050 tibni fuq dawn l-isforzi billi tintroduċi qafas nazzjonali koerenti li jippromwovi s-sinerġija u jimmassimizza l-impatt. Din il-viżjoni b'ħarsa lejn il-futur u mmexxija mid-data se sservi bħala punt ta' referenza komuni għall-partijiet kollha interessati, tiggwida l-azzjoni kkoordinata u tfassal futur li hu inklużivinklużiv, innovattiv u sostenibbli mill-perspettiva ambjentali.

Għanijiet

Viżjoni Unifikata	Timmira li tgħaqqad flimkien l-istrateġiji settorjali eżistenti taħt saqaf wieħed biex tiżgura allinjament mal-isfidi u l-opportunitajiet tal-futur.
Aspirazzjoni Nazzjonali	Tiddeskrivi x'tip ta' pajjiż Malta tixtieq tkun sal-2050
Direzzjoni fit-Tul	Tipprovdi gwida strateġika għall-iżvilupp nazzjonali f'oqsma ewlenin: l-ekonomija, l-ambjent, is-soċjetà, il-governanza, u l-infrastruttura
Pjan Direzzjonali Sostenibbli	Toħloq pjan direzzjonali (roadmap) nazzjonali unifikat biex jintlaħaq żvilupp sostenibbli.
Allinjament mal-UE u livell Globali	Tiżgura li l-istrateġiji ta' Malta jkunu allinjati mat-tendenzi tal-Unjoni Ewropea u dawk globali.
Fokus fuq il-Benesseri u r-Reżiljenza	Tipprijoritizza kwalità ta' ħajja għolja għal kulħadd, tkabbir ekonomiku sostenibbli, u reżiljenza nazzjonali quddiem l-isfidi tal-futur.

Metodoloġija

L-eżerċizzju tal-Viżjoni tmexxa mill-Uffiċċju tal-Prim Ministru u ġie ddelegat lill-Ministeru għall-Ekonomija, l-Intrapriża u Proġetti Strateġiċi, b'appoġġ minn esperti internazzjonali ta' fama dinjija. Twaqqaf ukoll Kumitat Interministerjali ta' Tmexxija li iltaqa' regolarment biex jissorvelja u jivvalida l-proċess.

Sabiex jitqiegħdu s-sisien tal-Viżjoni għal Malta 2050, sar eżerċizzju estensiv ta' valutazzjoni u proċess ta' konsultazzjoni fuq diversi livelli. L-ewwel pass involva analiżi profonda tas-sitwazzjoni preżenti. Ġew analizzati aktar minn tletin strateġiji settorjali ewlenin, li pprovdew ħarsa komprensiva lejn id-direzzjonijiet attwali tal-politiki varji. Dan l-eżerċizzju wassal għar-reviżjoni ta' aktar minn 1,800 inizjattiva individwali, li minnhom ġew ikkonsolidati aktar minn 90 makro-inizjattiva f'qafas unifikat li jirrifletti l-prijoritajiet nazzjonali. Dawn ir-riżultati ġew mirqumin aktar permezz ta' laqgħat ma' ministeri u entitajiet pubbliċi ewlenin, biex tiġi żgurata l-inklużjoni tal-perspettivi istituzzjonali fl-arkitettura strateġika.

B'mod parallel, it-tim tal-proġett ħares ukoll lejn il-kuntest globali li fih trid tpoġġi lilha nnifisha Malta. Ġew identifikati ħmistax-il megatendenza globali ewlenija, li mistennija jaffettwaw b'mod sostanzjali l-iżvilupp fit-tul tal-pajjiż. Dawn it-tendenzi jkopru oqsma teknoloġiċi, ekonomiċi, ambjentali u soċjali, b'enfasi partikolari fuq it-trasformazzjoni diġitali, l-intelliġenza artifiċjali, u l-użu dejjem jikber tal-awtomazzjoni u s-servizzi bbażati fuq il-cloud computing. It-tranżizzjoni lejn ekonomija ekoloġika u t-tkabbir ta' finanzi sostenibbli ġew identifikati wkoll bħala bidliet fundamentali, flimkien mad-dinamika l-ġdida tal-kummerċ globali u l-importanza ekonomika dejjem tikber tas-swieq emerġenti, b'mod partikolari fl-Afrika. Id-diġitalizzazzjoni tal-post tax-xogħol, iż-żamma tat-talent, u l-ħtieġa tal-aġġornament tal-ħiliet kienu temi rikorrenti f'din l-analiżi.

Sabiex jiġi żgurat li l-viżjoni fit-tul ta' Malta tirrifletti l-aħjar prattiki internazzjonali, sar eżerċizzju ta' kejl ta' referenza li permezz tiegħu Malta tqabblet ma' stati żgħar oħrajn b'rekord tajjeb u b'ekonomiji mmexxijin mill-innovazzjoni, fosthom l-Irlanda, il-Lussemburgu, id-Danimarka u Singapore. Dawn il-pajjiżi ġew magħżulin minħabba fil-kapaċità tagħhom li jfasslu u jwettqu viżjonijiet nazzjonali koerenti fit-tul, filwaqt li jinnavigaw dinamika globali kumplessa.

Il-proċess poġġa wkoll enfasi qawwija li jiġi mifhum is-sentiment pubbliku u dak tan-negozji. Ġie kkummissjonat studju indipendenti u robust li janalizza s-sentiment, li twettaq minn kumpanija ta' riċerka barranija, bħala parti mill-kollaborazzjoni aktar wiesgħa mal-esperti internazzjonali tagħna. Din l-analiżi inkludiet komponenti kemm kwantitattivi kif ukoll kwalitattivi, bi stħarriġ rappreżentattiv fuq livell nazzjonali ta' 1,000 persuna mwettaq b'taħlita ta' metodi li involvew kwestjonarji online u bit-telephone, kif ukoll diskussjonijiet approfonditi fi gruppi fokali. Dawn is-sessjonijiet ġew maqsuma skont l-età tal-individwi fi ħdan il-gruppi, bl-għan li jintlaħqu perspettivi ġenerazzjonali. Kull grupp inkluda parteċipanti minn reġjuni u sfondi professjonali differenti.

Is-Sentiment Pubbliku: Sisien Sodi u Sejħa għat-Tiġdid

Ir-riżultati jiżvelaw popolazzjoni li ġġorr sens qawwi ta' kburija u identità nazzjonali. Maġġoranza b'saħħitha tidentifika ruħha mill-qrib bħala Maltija u tesprimi kburija ġenwina minħabba fis-sħubija ta' Malta fi ħdan l-Unjoni Ewropea u bil-wirt kulturali rikk tal-pajjiż. Dan is-sens ta' appartenenza jipprovdi bażi soda fuq xiex għandu jissejjes il-futur.

Iċ-ċittadini jinsabu impenjati jsegwu bir-reqqa t-tibdil li qed iseħħ madwarhom. Filwaqt li bosta rrikonoxxew oqsma ta' tħassib — b'mod partikolari żvilupp żejjed, l-affordabbiltà tad-djar u l-ispiża tal-għajxien — dawn il-kwistjonijiet qed jiġu dejjem aktar meqjusin bħala oqsma fejn politika kuraġġuża u li kapaċi tirrispondi għall-eżiġenzi li jinħolqu tista' tagħmel differenza reali. Servizzi bħat-trasport, l-edukazzjoni u s-saħħa rċevew kritika kostruttiva, li tindika xewqa ċara min-naħa tal-pubbliku għal riforma u titjib.

Iż-żgħażagħ ta' bejn it-18 u l-34 sena, b'mod partikolari, esprimew interess qawwi fi kwistjonijiet relatati mal-kwalità tal-ħajja — mill-ġlieda kontra t-traffiku u t-titjib tas-servizzi pubbliċi, sal-kisba ta' bilanċ aħjar bejn il-ħajja u x-xogħol. Fl-istess waqt, dawn urew ukoll apprezzament qawwi lejn is-soċjetà u l-kultura ħajja Maltija, billi taw valur għoli lil qasam kulinarju u dak tad-divertiment, kif ukoll lill-aċċess għall-kreattività u l-komunità.

Aħna u nħarsu 'l quddiem, insibu li hemm appoġġ wiesa' għal viżjoni nazzjonali fit-tul. Filwaqt li ħafna jixtiequ jaraw titjib aktar mgħaġġel f'perjodu qasir, il-pubbliku jibqa' miftuħ għal ideat kbar u bidla trasformattiva. Proposti bħal soluzzjonijiet ta' mobbiltà sostenibbli, mudelli ekonomiċi innovattivi u riformi ambjentali b'saħħithom qanqlu l-interess u l-immaġinazzjoni tan-nies.

Huwa importanti wkoll li l-fiduċja fl-istituzzjonijiet Ewropej tibqa' soda, u hemm xewqa ċara li l-istess standards ta' trasparenza, effiċjenza u ġustizzja jiġu riflessi fuq livell nazzjonali. Il-valuri li kienu l-aktar enfasizzati — is-saħħa, il-ġustizzja u s-sostenibbiltà — jirriflettu popolazzjoni lesta biex taħdem għal futur aħjar, imsejjes fuq skop komuni u ħsieb fit-tul.

Il-komunità tan-negozju kienet involuta bl-istess mod, permezz ta' sensiela ta' roundtables settorjali mal-Kapijiet Eżekuttivi u ċ-chairpersons ta' kumpaniji ewlenin Maltin. Dawn is-sessjonijiet online saru fuq jumejn u ġabru flimkien mexxejja minn setturi diversi, fosthom is-saħħa, il-manifattura, il-konsulenza, l-ospitalità, il-finanzi, it-trasport bil-baħar, il-loġistika, u oħrajn. In-negozji rrikonoxxew diversi punti ta' saħħa persistenti fl-ekonomija Maltija, bħall-aġilità tagħha, id-daqs kompatt, l-ambjent li jiffavorixxi n-negozju, u l-kwalità tal-ħajja li toffri. Madankollu, saħqu wkoll fuq sfidi li huma sistematikament preżenti, b'mod partikolari n-nuqqas ta' ħiliet u d-dipendenza żejda fuq ħaddiema barranin, kif ukoll tħassib serju dwar il-kapaċità tal-infrastruttura u l-ħtieġa għal governanza aħjar. Kien hemm sejħa ċara għal aktar allinjament bejn il-perkorsi edukattivi u l-bżonnijiet tal-ekonomija, titjib fil-kollaborazzjoni bejn is-settur pubbliku u dak privat, u viżjoni nazzjonali kredibbli u mhux partiġġjana li n-negozji jistgħu jafdaw u jappoġġjaw. Kif qal wieħed minn dawk preżenti: "Għandna bżonn viżjoni nazzjonali li l-pajjiż kollu jista' jimxi magħha, mhux viżjoni politika biss."

Lil hinn mill-istħarriġ u r-roundtables, kien hemm ukoll involviment estensiv tal-partijiet interessati permezz ta' konsultazzjonijiet strutturati. Ġew iddedikati tliet laqgħat li tlaqqgħu taħt l-awspiċji tal-Kunsill Malti għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali (MCESD). Dawn kienu jinkludu waħda waqt l-iStartup Festival nazzjonali f'Ottubru 2024 u żewġ laqgħat oħrajn f'Diċembru tal-2024 u Frar tal-2025. Sessjoni separata saret esklussivament mat-Task Force tal-MCESD f'Diċembru tal-2024. Matul l-istess perjodu, saru wkoll laqgħat ta' konsultazzjoni mal-partijiet interessati kollha tal-MCESD fuq bażi individwali — dawn inkludew il-unions, l-assoċjazzjonijiet ta' min iħaddem, kunsilli reġjonali, gruppi tas-soċjetà ċivili u kmamar tal-kummerċ. Saret ukoll konsultazzjoni mal-Oppożizzjoni fil-bidu ta' Frar tal-2025, wara stedina formali maħruġa f'Diċembru tal-2024. Biex jiġi żgurat li l-perspettivi taż-żgħażagħ ma jiġux injorati, saret sessjoni ddedikata mal-Youth Advisory Forum f'Jannar tal-2025.

Il-fażi ta' viżjonar fi ħdan dan il-proġett ġabet magħha momentum ġdid. F'Diċembru tal-2024 sar workshop ta' ġurnata sħiħa ma' aktar minn ħamsin uffiċjal pubbliku, fejn inħoloq spazju għal riflessjoni kollettiva u tfassil strateġiku. Din is-sessjoni ffukat fuq ideat ġodda, l-identifikazzjoni ta' sfidi strutturali, u l-iżvilupp ta' prinċipji gwida għall-qafas tal-Viżjoni 2050. Abbażi ta' dan, f'Jannar tal-2025, ġiet organizzata konvenzjoni fuq tlett ijiem bl-isem "Envision 2050", bl-enfasi partikolari tkun fuq il-komunità tan-negozju. Aktar minn 400 parteċipant ħadu sehem f'erba' workshops tematiċi li esploraw it-tkabbir ekonomiku sostenibbli, il-kwalità tal-ħajja, l-awtosostenibbiltà u l-użu intelliġenti tal-art. Dawn is-sessjonijiet, appoġġjati minn esperti internazzjonali, kienu mmirati biex jittrasformaw l-intuwizzjonijiet strateġiċi f'azzjonijiet konkreti, u biex jiġi żgurat li l-viżjoni ma tibqax biss aspirazzjoni, iżda ssir realtà ta' implimentazzjoni.

Flimkien, dawn il-proċessi differenti — riċerka, kejl ta' referenza, analiżi tas-sentiment, u konsultazzjoni wiesgħa — jipprovdu bażi soda għal viżjoni nazzjonali li hija kemm ambizzjuża u inklussiva, ibbażata fuq l-evidenza, u ffurmata mill-vuċijiet tan-nies li qed tfittex li sservi.

Il-Qafas tal-Viżjoni

Il-qafas tal-Viżjoni għal Malta 2050 huwa mibni fuq dikjarazzjoni ta' viżjoni ewlenija:
"Nazzjon sikur u reżiljenti, ispirat mill-wirt tiegħu u mmexxi mill-progress, li jippromwovi kwalità ta' ħajja sana għal kulħadd.''

Din il-viżjoni hija mmexxija minn tliet prinċipji ewlenin:

1. **Reżiljenza u Adattabiltà,** , li huma essenzjali biex jiġi żgurat li Malta tkun kapaċi timmaniġġja b'mod effettiv xokkijiet ambjentali, ekonomiċi, soċjali u ġeopolitiċi.

2. **Preservazzjoni Kulturali u tal-Wirt**, li tirrikonoxxi l-ħtieġa li jiġu rrispettati u protetti l-identità unika u l-wirt storiku ta' Malta.

3. **Impenn lejn Kwalità ta' Ħajja Sana għal Kulħadd,** , li jimmira li jipprovdi aċċess ġust għal servizzi essenzjali, opportunitajiet sinifikanti, u ambjent sostenibbli li jwieżen il-benesseri tal-ġenerazzjonijiet preżenti u futuri.

Din il-viżjoni titħaddem b'mod prattiku bis-saħħa ta' erba' pilastri strateġiċi:

1. **Tkabbir Ekonomiku Sostenibbli** , b'enfasi fuq il-kwalità aktar milli l-kwantità, li jippromwovi setturi ta' valur għoli bħas-servizzi finanzjarji, l-avjazzjoni, il-logħob diġitali, u l-manifattura ta' livell għoli.

2. **Servizzi Aċċessibbli u li jqiegħdu liċ-Ċittadin fiċ-ċentru**, li jimmiraw li jsaħħu l-inklużjoni soċjali, is-saħħa u l-mobbiltà.

3. **Pajjiż Reżiljenti u Sistema ta' Edukazzjoni Moderna**, biex jiġi żgurat li Malta tkun kapaċi tadatta għal xokkijiet futuri permezz ta' investiment fil-kapital uman, reżiljenza fl-enerġija u t-tmexxija ambjentali.

4. **Użu Intelliġenti tal-Art u l-Baħar**, li jippromwovi ppjanar spazjali effiċjenti u l-konservazzjoni tar-riżorsi naturali għal bilanċ ekoloġiku fit-tul.

Pilastru 1: Tkabbir Ekonomiku Sostenibbli

Fis-snin li ġejjin, Malta se tibda tranżizzjoni gradwali minn valutazzjoni tal-progress ibbażat biss fuq it-tkabbir tal-PDG, u dan għax tirrikonoxxi li l-produzzjoni ekonomika waħedha mhux dejjem tirrifletti l-esperjenzi mgħixa li jagħtu s-sens lill-ħajja — bħall-benesseri fiżiku u mentali, is-sens ta' komunità, l-aċċess għan-natura, u t-trankwillità. Minflok, il-kumpass tagħna se jkun il-kwalità tal-ħajja li nistgħu noffru lil kulħadd. L-għan tagħna huwa li nibnu fuq is-saħħiet eżistenti ta' Malta, filwaqt li nimxu b'mod gradwali lejn sistema ta' kejl ibbażata fuq indikaturi usa' li jirriflettu aħjar il-benesseri fid-diversi dimensjonijiet tiegħu.

It-tkabbir tal-PDG se jibqa' punt ta' referenza importanti, iżda se jkun segwit b'mod aktar sostenibbli u inklussiv. Malta qed timmira li sal-2035 tikseb rata ta' tkabbir tal-PDG medja annwali ta' 5% b'mod sostenibbli, immexxija minn investiment strateġiku f'seba' setturi ta' prijorità: it-turiżmu, il-logħob diġitali, is-settur marittimu u t-trasport bil-baħar, l-ekonomiji blu u ħodor, is-servizzi finanzjarji, l-avjazzjoni, u l-manifattura ta' livell għoli. Dawn is-setturi, flimkien se jservu bħala l-mutur għall-iżvilupp fit-tul u bbilanċjat, li jwieżen kemm ir-reżiljenza ekonomika kif ukoll kwalità ogħla tal-ħajja.

Fit-Turiżmu, l-istrateġija hi li ssir tranżizzjoni lejn offerti premium li jagħtu prijorità lill-kwalità fuq il-kwantità, u li jibbilanċjaw il-volumi tal-viżitaturi ma' nefqa ogħla għal kull ras.

Fis-Setturi tal-Logħob Diġitali, il-fokus se jkun fuq it-tisħiħ tal-qafas regolatorju, filwaqt li jiġu esplorati orizzonti ġodda, bħall-iżvilupp tal-video games, e-sports, u d-divertiment interattiv.

Fl-Industrija Marittima u tat-Tbaħħir, se jkun hemm espansjoni fil-kapaċità tal-Freeport (permezz ta' reklamazzjoni tal-art lil hinn mix-xatt), proċessi aktar effiċjenti ta' reġistrazzjoni tal-vapuri, u żvilupp ta' rotot kummerċjali ġodda biex tissaħħaħ il-pożizzjoni ta' Malta bħala ċentru loġistiku.

L-Investiment fl-Ekonomiji Blu u Ħodor se jippromwovi s-sostenibbiltà marittima, l-enerġija rinnovabbli, il-ġestjoni ċirkolari tal-iskart, u l-konservazzjoni tal-bijodiversità.

Fis-Servizzi Finanzjarji, Malta se tpoġġi lilha nfisha bħala destinazzjoni għal fondi ta' investiment, impriżi fil-qasam finanzjarju-teknoloġiku u l-istabbiliment ta' kwartieri reġjonali ta' kumpaniji multinazzjonali.

Fis-Setturi tal-Avjazzjoni, se jkun hemm impenn biex jiżdied in-numru ta' reġistrazzjonijiet tal-ajruplani, titwessa' l-kapaċità ta' manutenzjoni, tiswija u tiġdid (MRO), u jinfetħu rotot internazzjonali ġodda.

Fl-Industrija tal-Manifattura, se tiġi aċċellerata t-trasformazzjoni lejn l-Industrija 4.0 — bħala preparazzjoni għall-Industrija 5.0 — b'enfasi fuq oqsma ta' valur għoli bħal dawk tal-farmaċewtika u s-semikondutturi.

Sadanittant, **l-Industrija tal-Kostruzzjoni** se tagħti aktar enfasi lir-rinovazzjoni, l-ippjanar spazjali sostenibbli, u t-tisħiħ tal-benesseri taċ-ċittadini permezz tal-ambjent mibni.

Pilastru 2: Servizzi Aċċessibbli u li jqiegħdu liċ-Ċittadin fiċ-ċentru

Malta hija impenjata li tipprovdi servizzi pubbliċi li huma inklussivi, effiċjenti u mfasslin skont il-bżonnijiet reali tan-nies. Dan il-pilastru jiffoka fuq kif jiġi żgurat li s-servizzi essenzjali — bħas-saħħa, l-appoġġ soċjali u l-mobbiltà — ikunu aċċessibbli għal kulħadd, irrispettivament mid-dħul jew l-isfond soċjali tal-individwu.

Fis-Settur tas-Saħħa, l-enfasi se tkun fuq it-tisħiħ tal-bilanċ bejn id-dispożizzjoni pubblika u dik privata, l-adozzjoni ta' teknoloġiji ġodda, bħall-intelliġenza artifiċjali għad-dijanjosi u t-telemediċina, kif ukoll l-indirizzar tan-nuqqasijiet persistenti fil-forza tax-xogħol biex tiġi żgurata kura ta' kwalità.

Fil-Politika Soċjali, il-prijoritajiet se jkunu t-tkabbir tal-offerta ta' akkomodazzjoni affordabbli, it-titjib tal-livell tal-pensjonijiet, u l-għoti ta' appoġġ immirat lejn gruppi vulnerabbli. Fl-istess waqt, Malta se timxi fuq strateġija migratorja ta' integrazzjoni bbażata fuq il-ħiliet u b'hekk tiżgura l-parteċipazzjoni sinifikanti tal-immigranti fis-soċjetà u fl-ekonomija.

Fir-rigward tal-Mobbiltà, il-pajjiż se jkompli jħeġġeġ l-użu ta' vetturi elettriċi, jinkoraġġixxi l-użu ta' pjattaformi tat-tip Mobility-as-a-Service (MaaS), u jinvesti f'soluzzjonijiet fit-tul, bħal f'sistemi ta' trasport tal-massa, biex titjieb il-konnettività u titnaqqas il-konġestjoni tat-traffiku.

Pilastru 3: Pajjiż Reżiljenti u Sistema ta' Edukazzjoni Moderna

Il-bini ta' nazzjon reżiljenti u mħejji għall-futur jeħtieġ investiment fit-tul, kemm fin-nies kif ukoll fis-sistemi. Dan il-pilastru jiffoka fuq kif Malta tista' ssaħħaħ il-kapaċità tagħha biex tadatta għat-tibdil, tipproteġi l-ambjent u l-identità tagħha, u tipprepara lill-ġenerazzjonijiet iż-żgħar permezz ta' sistema edukattiva moderna u li kapaċi tirrispondi għall-eżiġenzi li jinħolqu.

Fl-Edukazzjoni, Malta se twettaq riforma komprensiva tal-kurrikulu sabiex l-istudenti jkunu mgħammrin b'mod aħjar bil-ħiliet li għandhom bżonn f'dinja li qed tinbidel b'pass mgħaġġel. Dan jinkludi enfasi qawwija fuq is-suġġetti STEM (Xjenza, Teknoloġija, Inġinerija u Matematika), kif ukoll l-allinjament aħjar tal-perkorsi vokazzjonali mal-ħtiġijiet tal-industrija u s-setturi emerġenti.

Fis-Settur tal-Enerġija, il-fokus se jkun fuq it-tisħiħ tal-konnettività reġjonali u l-aċċellerazzjoni tat-tranżizzjoni lejn sorsi ta' enerġija rinnovabbli, kemm biex titjieb is-sigurtà tal-provvista kif ukoll biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-karbonju skont l-għanijiet klimatiċi ta' Malta.

L-Ambjent se jkun ukoll fiċ-ċentru, b'inizjattivi mmirati lejn ir-restawr tal-ekosistemi kostali u rurali, iż-żieda fil-bijodiversità, u l-implimentazzjoni tal-miri ta' newtralità karbonika ta' Malta, permezz ta' soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura kif ukoll fuq it-teknoloġija.

Fil-qalba ta' pajjiż reżiljenti hemm sens qawwi ta' **Identità Nazzjonali**. Malta se tinvesti fil-preservazzjoni u s-saħħa tal-assi kulturali u storiċi tagħha, issaħħaħ is-sigurtà diġitali u ċivika, u terġa' tibni l-fiduċja pubblika permezz tat-trasparenza, il-parteċipazzjoni u l-kontabbiltà

Pilastru 4: Użu Intelliġenti tal-Art u l-Baħar

L-art u l-ispazju marittimu limitat ta' Malta jinħtieġu ppjanar bir-reqqa u b'viżjoni fit-tul, biex jiġi bbilanċjat l-iżvilupp mal-protezzjoni ambjentali u l-benesseri fit-tul. Dan il-pilastru jiffoka fuq l-użu intelliġenti kemm tal-art, kif ukoll tal-baħar, sabiex l-iżvilupp jirrispetta l-kapaċità ġeografika tal-pajjiż filwaqt li jtejjeb il-kwalità tal-ħajja.

Fl-Ippjanar Urban, l-għan hu li jiġu promossi prattiki arkitettoniċi sostenibbli u li l-użu tal-art jiġi allokat b'mod strateġiku biex jissaħħu komunitajiet kompatti u abitabbli. L-iżvilupp se jkun iggwidat minn pjanijiet spazjali fit-tul li jagħtu prijorità lill-funzjonalità, ir-reżiljenza u l-armonija viżiva.

Permezz tal-inizjattiva **Green Malta**, il-pajjiż se jkompli jaħdem biex jespandi l-ispazji ħodor urbani u rurali, jipproteġi l-art agrikola mill-iżvilupp eċċessiv, u jappoġġja t-tranżizzjoni lejn karburanti aktar nodfa — inkluż l-introduzzjoni tal-bijokarburanti — biex titnaqqas il-pressjoni fuq l-ambjent u tiżdied il-bijodiversità.

Malta se teżamina wkoll b'kawtela **proġetti ta' Reklamazzjoni tal-Art** li għeruqhom jinsab f'valutazzjonijiet ekonomiċi u ambjentali sodi. Dan jiżgura li dawn l-interventi joffru valur pubbliku fit-tul u jkunu allinjati mal-miri tas-sostenibbiltà.

Fatturi Abilitanti

Il-kisba tal-viżjoni fit-tul ta' Malta teħtieġ aktar minn għanijiet strateġiċi — hija dipendenti fuq is-sistemi u l-għodod li jappoġġjaw l-implimentazzjoni tagħhom. Erba' fatturi ewlenin se jservu bħala pedament għal progress sostnut fost il-pilastri kollha:

Il-Politika u l-Governanza se jsiru aktar adattabbli, u mmexxija mid-data. Il-qafas regolatorju se jkun iddisinjat biex jirrispondi malajr għal sfidi u opportunitajiet emerġenti, filwaqt li jiżgura t-trasparenza, ir-responsabbiltà u l-involviment wiesa' tal-partijiet interessati.

Il-Finanzjament se jiġi allokat b'mod strateġiku biex jappoġġja inizjattivi ewlenin, jiggarantixxi l-kontinwità operattiva u jimmassimizza l-impatt tal-investiment pubbliku. Dan jinkludi l-użu ta' fondi Ewropej u sorsi ta' finanzjament mis-settur privat meta meħtieġ.

It-Trasformazzjoni Diġitali se sservi bħala katalist essenzjali, b'investimenti fl-infrastruttura tat-tip digital twin, espansjoni tas-servizzi tal-eGovernment, u l-użu ta' teknoloġiji bħall-intelliġenza artifiċjali u l-blockchain biex jissaħħu t-trasparenza, it-traċċabbiltà u s-sostenibbiltà ambjentali.

Fl-aħħar nett, il-**Brand Maltija** se tiġi aġġornata u promossa b'mod attiv biex tirrifletti l-identità ta' Malta bħala destinazzjoni innovattiva, responsabbli mill-perspettiva ambjentali, u ta' kwalità għolja — inkwantu ta' talent kif ukoll investiment. Din in-narrattiva se tkun msejsa fuq l-awtentiċità, u allinjata mal-valuri tal-Viżjoni.

Miri Ewlenin u Ambizzjonijiet Nazzjonali

Il-Viżjoni għal Malta 2050 tidentifika numru ta' miri nazzjonali għall-2035 u l-2050.

Sal-2035, Malta għandha l-għan li tidħol fost l-aqwa 20 pajjiż fid-dinja fl-Indiċi tal-Iżvilupp tal-Bniedem (Human Development Index).

Sal-2050, Malta timmira li tkun fost l-aqwa 10 pajjiżi globalment.

Id-dħul medju disponibbli mistenni jilħaq **135% tal-medja tal-UE27** sal-2050, minn **93% fl-2023**.

Barra minn hekk, Malta qed taspira li tkun **fost l-aqwa ħames pajjiżi tal-UE** f'termini ta' **sodisfazzjon ġenerali bil-ħajja** — indikatur li jinkludi l-benesseri personali, is-sigurtà finanzjarja, il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja, u l-koeżjoni soċjali.

Biex jintlaħqu dawn l-għanijiet, il-Viżjoni tidentifika titjib fil-lonġevità, fil-livell edukattiv, u fid-distribuzzjoni tad-dħul. Ġew stabbiliti parametri speċifiċi f'kull qasam ewlieni, inkluż tnaqqis tal-faqar fl-enerġija, titjib fis-saħħa pubblika u żieda fil-parteċipazzjoni fil-forza tax-xogħol.

Pjan ta' Implimentazzjoni u Governanza

Il-Viżjoni għal Malta 2050 se tkun issorveljata minn **Uffiċċju ddedikat għall-Ġestjoni tal-Programm (PMO)**, b'mandat ta' koordinament interministerjali, monitoraġġ tal-progress u rappurtaġġ trasparenti. L-ewwel xhur se jkunu ddedikati sabiex dan l-Uffiċċju jsir operattiv, jallinja l-inizjattivi settorjali eżistenti mal-Viżjoni, u jistabbilixxi dashboard nazzjonali biex jitkejjel il-progress abbażi ta' indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni.

Il-pjan ta' implimentazzjoni jinkludi **approċċ gradwali li jestendi sal-2050**, b'miri ewlenin li jridu jinkisbu sal-2030 u l-2035. L-inizjattivi strateġiċi jiġu mqassmin skont l-iskeda tal-iżvilupp tagħhom u l-impatt mistenni fuq il-kwalità tal-ħajja. Dan jiżgura li l-azzjonijiet bikrin iwasslu għal titjib konkret, filwaqt li jitqiegħdu l-pedamenti għal trasformazzjoni sistematika.

Konklużjoni u T-Triq 'il Quddiem

Il-Viżjoni għal Malta 2050 mhijiex sostitut għall-istrateġiji settorjali iżda **ġabra ta' dawn taħt saqaf unifikanti** li tipprovdi koerenza u direzzjoni fit-tul. Is-suċċess tagħha jiddependi fuq **sħubija nazzjonali wiesgħa**, kollaborazzjoni bejn is-setturi kollha, u l-ħila li tibqa' flessibbli quddiem inċertezzi futuri.

Fl-aħħar mill-aħħar, din il-Viżjoni għandha l-għan li **televa l-mudell ta' żvilupp ta' Malta** għal futur aktar sostenibbli, inklussiv u prosperu bit-tqegħid tal-**kwalità tal-ħajja fil-qofol** ta' kollox.

It-triq 'il quddiem tinħtieġ ambizzjoni, konsistenza u kuraġġ. B'viżjoni ċara u b'rieda kollettiva sabiex din tiġi rrealizzata, Malta tinsab f'pożizzjoni tajba ħafna biex **tiffjorixxi u żżid tirnexxi fid-deċennji li ġejjin**.